

Enkele bijzondere details van het Kiespenning-orgel

(foto's Manschot Grafimedia, Zeist)

Stichting Utrecht Orgelland

Nieuwsbrief 2018 - 3

"Een herboren orgel"

Excursie naar de
Grote Kerk te Wijk bij Duurstede
Vrijdagmiddag 9 november 2018

Stichting Utrecht Orgelland Secretariaat: W.-Alexanderplantsoen17, 3738 DH Maartensdijk
0346 - 212384, j.siemons1@gmail.com

Bestuur: Jan van Ravenhorst, Utrecht voorzitter
Han Siemons, Maartensdijk secretaris
Willeke Smits, Maarssen penningmeester
Dick van Dijk, Utrecht lid
Tjalling Roosjen, Soest lid
Pim Schipper, Wijk bij Duurstede lid

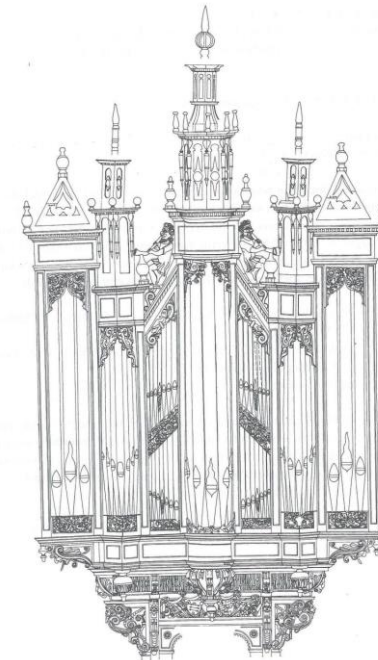
Bank: NL 08 RABO 0116 2852 57

De stichting heeft als doelstelling de vele monumentale orgels binnen de provincie Utrecht onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Ze doet dit met:

- actuele informatie over de orgels en orgelactiviteiten,
- speciale concerten, excursies en lezingen,
- het bespelen door amateurs en professionals,
- uitgave van brochures over Utrechtse orgels:
 - De orgelsmaak in de 19e eeuw, Nationale Orgeldag 2010
 - Orgelfronten in de provincie Utrecht, periode 1850 - 1914
 - Langs Utrechtse orgels, 1479 - begin 1800, van Gotiek tot Empire
 - Utrechtse orgels en hun makers, periode 1800 - 1850

Donateur?

Utrecht Orgelland is voor een belangrijk deel afhankelijk van bijdragen van anderen. Bent u nog geen donateur? Voor € 35 per jaar (of meer) bent u al donateur. Meld u aan bij het secretariaat! *De stichting heeft een culturele ANBI-status.*

Het Kiespenning-orgel uit ca. 1615 met de in 1716/1717 toegevoegde buitenste velden door Verhofstadt.

"Een herboren Kiespenning-orgel"

Albert Kiespenning (± 1560 - 1624) bouwde *ca. 1615* een orgel voor de Grote Kerk van Wijk bij Duurstede. Ook voor andere kerken bouwde Kiespenning orgels, o.a. voor de Stevenskerk te Nijmegen (1603-1605), de Augustijnerkerk te Dordrecht (1614), de Barbarakerk te Culemborg (1620) en de Domkerk te Stavanger in Noorwegen (1622). Het Wijkse orgel is het enige overgebleven instrument van Kiespenning en is dan ook heel uniek!

In 1717 "moderniseerde" Matthias Verhofstadt het orgel en breidde het o.m. uit met twee zijvelden (zie de afbeelding op de voorzijde).

In 1819 voegde Johan Caspar Friedrichs een rugpositief toe.

In 1979/1980 werd het orgel door de fa. Van Vulpen gerestaureerd en teruggebracht naar de situatie van 1717 waarbij ook het rugpositief verwijderd werd.

Het voormalige rugpositief functioneert sindsdien als zelfstandig koororgel in de Grote Kerk.

Begin dit jaar is het orgel herstemd in middentoonstemming, waardoor het als "herboren" klinkt en zoals het ook vele eeuwen geklonken zal hebben! Tijdens de excursie van 9 november a.s. kunnen de deelnemers het resultaat beluisteren en ervaren.

Over de excursie

Programma

Vanaf 13.30 uur ontvangst met thee/koffie

14.00 uur - start eigenlijke programma:

* bespeling beide aanwezige orgels

* toelichting op:

gelijkzwevende temperatuur (koororgel)

middentoonstemming (grote orgel)

* "passende" muziek op beide orgels

met hoofdaccent op het Kiespenning-orgel

15.30 uur - afsluiting met een drankje en gelegenheid

het Kiespenning-orgel van nabij te bewonderen

Passende muziek

Kiespenning was een tijdgenoot van Jan Pieterszoon Sweelinck (1562 - 1621). Zij kenden elkaar en hebben elkaar o.a. ontmoet bij orgelkeuringen zoals in Nijmegen (1605) en Harderwijk (1608).

De muziek die ten gehore wordt gebracht, sluit nauw aan bij de tijd waarin het orgel gemaakt is en bij de middentoonstemming. Een grote variatie in muziek is mogelijk: van Sweelinck en zijn school tot eind 18e eeuw (Bach, Mozart, e.a.). Medewerking verlenen Pim Schipper (hoofdorganist van de Grote Kerk) en Peter van Dijk (orgeldeskundige en organist).

Aanmelding

Deelname graag vooraf melden bij het secretariaat (tot uiterlijk 7 november):
via j.siemons1@gmail.com of 0346-212384

en als u *geen donateur* bent onder gelijktijdige overmaking van € 10,- op:
NL 08 RABO 0116 2852 57
t.n.v. Penningmeester Utr. Orgelland o.v.v. uw naam en adres.

Deelname voor donateurs is gratis!

Bereikbaarheid Grote Kerk, Markt 22, Wijk bij Duurstede

Auto: Rondom de binnenstad zijn diverse parkeerterreinen.

Voor gratis langparkeren is er een parkeerterrein aan de haven.

Openbaar vervoer: vanaf Utrecht CS (Jaarbeurszijde) lijn 41 (12.41; 12.56)
uitstappen halte Steenstraat.

Brochures Utrecht Orgelland

De in juni 2018 verschenen brochure "Utrechtse orgels en hun makers, periode 1800 - 1850" is die middag gratis verkrijgbaar

Nieuws in het kort

Beleidsbrief van minister Van Engelshoven: "Erfgoed telt"

Op 11 september jl. is deze beleidsbrief met als ondertitel "*De betekenis van erfgoed voor de samenleving*" in de Tweede Kamer besproken. Een drietal pijlers voor het komende erfgoedbeleid wordt erin uitgewerkt:

(1) *instandhouding* van erfgoed voor huidige en toekomstige generaties;

(2) *positionering* van erfgoed in de leefomgeving;

(3) *aandacht voor de verbindende kracht* van erfgoed, sociaal en maatschappelijk.

"Erfgoed telt" downloaden kan via: cultureelerfgoed.nl/dossiers/erfgoed-telt

Instandhouding Utrechts orgelerfgoed

Hieraan wordt ook binnen onze provincie hard gewerkt, gezien de restauratie van vier Bätzorgels: Woerden (J.H.H. Bätz, 1766/68), Breukelen (G.Th. Bätz, 1787), Vleuten (G.Th. Bätz, 1819) en Zeist (J. Bätz & Co, 1843).

Een Utrechts festival

Graag wijzen we op het festival "Mystieke vrouwen" dat oktober/november in een groot aantal Utrechtse kerken plaatsvindt en waaraan diverse Utrechtse organisten meewerken. Zie voor het volledige programma : www.mystiekevrouwen.nl